

Til lovforslag nr. L 74. Betænkning afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 6. november 1981

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af øl

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og haft samråd med såvel ministeren for skatter og afgifter som finansministeren, der begge tillige har besvaret spørgsmål skriftligt. Nogle af disse besvarelser er optrykt som bilag til betænkningen.

Udvalget har endvidere modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra følgende:

Bryggeriforeningen,
Butikshandelens Fællesråd,
Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark,
CO – Centralorganisationen af lokale Handelsforeninger,
Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejderforbund,
Dansk Organisation af Detailhandelskæder,
Grosserer-Societetet,
Industrirådet og
Metal – Lyngby.

Der er af ministeren for skatter og afgifter og nogle mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Udvalget har noteret sig, at ministeren i et svar på et spørgsmål fra udvalget har tilkendegivet, at ministeren senere på året vil fremsætte forslag til lov om ændringer i straffebestemmelserne i told- og forbrugsafgiftslovgivningen, der vil indebære, at simpel uagtsomhed ikke længere kan straffes med bøde.

Det er ikke hensigten med de foreliggende forslag, i hvilke straffebestemmelserne er foreslået ændrede, at anlægge en praksis, der vil afvige fra indholdet af den påtænkte lovgivning senere på året.

Et *flertal* (socialdemokratiets, det radikale venstres og centrum-demokraternes medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af ministeren for skatter og afgifter stillede ændringsforslag.

Et *mindretal inden for flertallet* (det radikale venstres medlem af udvalget) ønsker i anledning af venstres og det konservative folkepartis betragtninger om provenuet af afgiftsforslagene, der efter de to partiers mening ikke vil nås, at bemærke følgende:

I det omfang, der bliver tale om et faldende provenu for så vidt angår L 74 – afgift af øl, L 75 – afgift af vin og frugtvin m. m., L 76 – afgift af spiritus m. m. og L 77 – tobaksafgifter, forårsager dette et faldende forbrug, og det vil være en fordel for folkesundheden og resultere i faldende udgifter på sundhedsområdet.

Et *mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Mindretallet finder, at den »afgiftspakke«, hvori lovforslaget indgår, er udtryk for en forfejlet og opgivende økonomisk politik. Hensigten er angiveligt at styrke statsfinanserne med 1,4 mia kr. i 1982 og 2 mia kr. i de efterfølgende år – men som det klart er fremgået af udvalgsbehandlingen, vil afgifterne ikke få denne provenuvirkning. Der vil blive tale om et væsentligt lavere provenu, og dertil skal så medregnes de øgede udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse som følge af den stigning i ledigheden, der forårsages af afgiftsforhøjelserne.

Det er i den aktuelle økonomiske situation forkert at forhøje skatter og afgifter. Det kan

kun forstærke de depressive tendenser i økonomien. I stedet bør der gennemføres offentlige besparelser, som kan give plads for strategiske skattelettelser samtidig med, at statsfinansierne styrkes.

En række af de foreslåede afgiftsforhøjelser vil herudover have specielt skadelige virkninger – eller vil være umulige at administrere – og tanken om at indeksregulere en række afgifter vil være inflationsfremmende og dermed direkte skadelig for bestræbelser på at forbedre den økonomiske balance. Samtidig betyder en sådan indeksregulering, at folketinget begrænser sin indflydelse på anvendelsen af de økonomisk-politiske instrumenter.

Et *andet mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling med de af mindretallet stillede ændringsforslag, idet det er omsonst at forhøje afgifter, når folketingsflertallet ikke har styr på statsudgifternes himmelflugt.

Mindretallet beklager, at regeringen har været særdeles modvillig til at give udvalget de fornødne oplysninger til at bedømme lovforslagenes virkninger og deres placering i det samlede finanspolitiske billede. Det har derfor ikke været forsvarligt for udvalget at afgive betænkning, så længe regeringen fører en så forbeholden og tilbageholdende procedure, som tilfældet har været. Dette gælder alle lovforslagene L 74–85 inkl.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Mindretallet anser det for at være en fundamental misforståelse at gennemføre afgiftsforhøjelser på nuværende tidspunkt. Det kan kun bidrage til en forhøjelse af den rekordstore arbejdsløshed uden at hjælpe noget i øvrigt. Det, der er behov for, er det stik modsatte, nemlig en indsats til bekæmpelse af arbejdsløsheden. Dertil kommer, at fagbevægelsen med rette må anse afgiftsforhøjelserne for et løftebrud på baggrund af, at den viste stor tilbageholdenhed under overenskomstforhandlingene i foråret, netop for at undgå nye skatte- og afgiftsforhøjelser.

Et *fjerde mindretal* (Danmarks retsforbunds medlem af udvalget) indstiller det fo-

religgende lovforslag til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil i denne forbindelse gerne give udtryk for, at den foreliggende lovbuket og det foreliggende lovforslag ikke løser landets statsfinansielle problemer. Mindretallet vil videre gerne give udtryk for, at det ikke forekommer særlig hensigtsmæssigt i den foreliggende konjunktursituation at foretage nogen stramning af beskatningen, og vil endvidere pege på det ønskelige i, at der i stedet for burde gennemføres socialt ansvarlige besparelser. Videre vil mindretallet gerne pege på, at det i den nuværende situation er helt afgørende, at Danmark opnår en forbedring af sin konkurrencemæssige stilling over for udlandet, hvorfor Danmarks retsforbund må anbefale en ændring af regeringens valutapolitik derhen, at Danmark melder sig ud af EMS'en og går over til en fri fastsættelse af kronens værdi over for fremmede valutaer.

Mindretallet finder det i øvrigt ikke særlig hensigtsmæssigt, at regeringen foreslår skatteforhøjelser umiddelbart forud for den 1. januar 1982, hvor løfteparagraffen igen træder i kraft. Det vil efter Danmarks retsforbunds opfattelse betyde en yderligere tilskyndelse til et yderligere lønpres på et tidspunkt, hvor det just ikke forekommer netop at være det, som vi har mest behov for.

For så vidt angår spørgsmålet om indeksering af de enkelte afgifter, således at der i realiteten finder en pristalsregulering sted, må man nok være betænkelig ved at indføre en sådan automatik, og måske i særlig grad på nuværende tidspunkt. For det første kan man pege på, at en gennemførelse af indekseringsprincippet, om ikke formelt, så da nok i de fleste tilfælde reelt vil formindske folketingets indflydelse på skatte- og afgiftspolitikken og således være medvirkende årsag til, at det bliver endnu mere svært for folketingets partier at få styr på økonomien i en for landet vanskelig situation. For det andet må man nok i almindelighed nære betænkelighed ved at medvirke til en lovgivning, hvor alt bliver sat på skinner og bare kører derudad. Man kan næppe på forhånd vide, om en sådan indekseringsordning i det hele vil have en virkning, der vurderet under ét er positiv.

Mindretallet har stillet ændringsforslag, hvorefter man vender tilbage til den gamle formulering af § 18, stk. 2, hvorefter hvidtøl fritages for afgifter.

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (Glistrup (FP) og Ove Jensen (FP)):

1) I den under *nr. 1* foreslåede affattelse af lovens § 17 udgår *stk. 3*.

Af et *mindretal* (Flygaard (DR)):

2) Det under *nr. 2* foreslåede § 18, *stk. 2*, udgår og erstattes af følgende:

»*Stk. 2*. Undtaget fra afgiften er overgæret øl af almindelig hvidtøltype, såfremt varen forhandles med anvendelse af ordet »Hvidtøl« eller »Skibsøl« tydeligt anbragt som artsbetegnelse på hovedetiketten og der i øvrigt ikke ved forhandlingen anvendes betegnelse eller udstyr af en sådan art, at varen kan antages for en afgiftspligtig ølsort.«

Af *mindretallet* under *nr. 1*:

3) I den under *nr. 8* foreslåede § 54 ind sættes i *stk. 1* efter »straffes den, der« ordene: »forsættligt eller groft uagtsomt«.

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af et *flertal* (Bakholt (S), Camre (S), Erenbjerg (S), Hans Hækkerup (S), Egon Jensen (S), Stavad (S), Tastesen (S), Bernhard Baunsgaard (RV) og Bollmann (CD)):

Til § 2

4) I *stk. 1* ændres »00.« til: »17.«.

Bemærkninger

Til nr. 1

I grænsehandel er tysk øl blevet det danske overlegent. Da tysk ølafgift ikke indeksreguleres, bør dansk heller ikke for ikke yderligere at forringe dansk øls konkurrenceev-

ne og dermed markedsandel. Slet ikke så længe det henligger uklart, hvordan det fremover kommer til at stille sig med det gennemdanskbaserede ølprodukt.

Til nr. 2

Formålet med ændringsforslaget er at føre bestemmelsen tilbage til dens oprindelige formulering for så vidt angår hvidtøl.

Til nr. 3

Ved ændringsforslaget gøres simpel uagtsomhed straffri. Dette er overensstemmende med, hvad fremskridtspartiet foreslog ved L 23 af 6. oktober 1977 (forslag til lov om afkriminalisering af simpel uagtsomhed).

Som ved snesevis af andre fremskridtsforslag er de andre partier efter års forløb kommet til den erkendelse, at fremskridtsforslag er de sagligt rigtige. Det har skatteministeren udtalt i følgende svar på udvalgs spørgsmål nr. 4:

»Jeg har til hensigt senere på året at fremsætte forslag til lov om ændringer i straffebestemmelserne i told- og forbrugsafgiftslovgivningen, der vil indebære, at simpel uagtsomhed ikke længere kan straffes med bøde.«

Ændringen kræver, som ændringsforslaget viser, kun indføjeelse af fire ord i straffebestemmelserne – eller at man generelt gennemfører fremskridtsforslaget af 6. oktober 1977.

Herefter er det aldeles uanstændigt af ministeren, at tusinder af mennesker skal straffes for simpel uagtsomhed i det næste halve år, bare fordi ministeren ikke kan få sig nørklet færdig forinden – mens himmel og jord sættes i bevægelse, når ministeren skal gennemføre den skatteplyndring, som den foreliggende afgiftsbuket er udtryk for.

Til nr. 4

Det foreslås, at loven træder i kraft den 17. november 1981.

Bakholt (S) Camre (S) Erenbjerg (S) Hans Hækkerup (S) Egon Jensen (S)

Stavad (S) Tastesen (S) fmd. Bernhard Baunsgaard (RV) Ellemann-Jensen (V)

Anders Poulsen (V) Hagen Hagensen (KF) nfmd. Gammelgaard (KF) Bollmann (CD)

Rahbæk Møller (SF) Flygaard (DR) Glistrup (FP) Ove Jensen (FP)

Partierne VS og KrF havde ikke medlemmer i udvalget.

Nogle af udvalgets spørgsmål til ministeren for skatter og afgifter og dennes svar herpå*Spørgsmål 12:*

Hvor megen ledighed skabes, hvis lønningerne stiger med 1 pct. mere som følge af afgiftsforhøjelserne, end de ellers ville have gjort?

Svar:

Den foreslåede ajourføring af visse afgifter betyder en delvis fastholdelse af afgiftstryk for de varer, der er belagt med stykafgifter. Uden ændringer af afgiftssatserne for sådanne varer vil der opstå et faldende afgiftstryk som følge af prisstigninger. I denne situation skønnes ændringerne af afgifterne ikke at have nogen væsentlig virkning på lønstigningerne, således som det forudsættes i spørgsmålet.

Virksomheden af en ændring af lønstigningen med 1 pct. er en forringet konkurrenceevne over for udlandet. Den forringede konkurrenceevne vil indebære, at ledigheden øges. Den præcise størrelse af den forøgelse af ledigheden, der måtte blive tale om, er det forbundet med betydelig usikkerhed at skønne over. Såfremt det forudsættes, at lønstigningstakten øges med 1 procentenhed i 1982, må det antages, at antallet af ledige efter et

par år vil være 3–4.000 højere, end det ellers ville være. I det første år vil der kun være en forholdsvis ringe virkning på beskæftigelsen.

Spørgsmål 37:

Hvordan stemmer skatte- og afgiftsministerens oplysninger under 1. behandlingen om, at en afgiftsstigning på 1 mia kr. vil forøge arbejdsløsheden med 1.000, med finansministerens oplysning om, at en afgiftsstigning på 1 mia kr. kun vil forbedre statsfinancerne netto med 3–400 mill. kr. på grund af afledte virkninger?

Svar:

I min besvarelse af spørgsmål 12 har jeg anført, at det med nogen usikkerhed må skønnes, at den isolerede virkning på beskæftigelsen af de foreslåede afgiftsforhøjelser vil være en formindskelse, der i det første år udgør 1–2.000 personer, og som stiger i de følgende år.

I svaret af 17. august 1981 på spørgsmål nr. 23 fra politisk-økonomisk udvalg er angivet konsekvenserne for de offentlige finanser, når virkningerne af en forhøjelse af momsen er slået fuldt igennem.